

УДК 312.6.004.12(477.81)

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОШИРЕНOSTI ХВОРОБ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Бойко В.Я.

ДУ «Український інститут
стратегічних досліджень МОЗ України»

Summary: The analysis of the prevalence of diseases among adult and children population of Rivne region for the years 2009-2013 is presented. Established Steady tendency to the increase of the index of diseases prevalence for most classes is determined

Key words: Rivne region, population, disease, prevalence

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

При реформуванні системи охорони здоров'я, яка наразі проводиться в Україні головною метою є покращення стану здоров'я населення. Тому і аналіз, в динаміці не менше п'яти років, показників здоров'я населення є основою при визначенні заходів оптимізації системи охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій в яких започатковано розв'язання проблеми.

За даними наукової літератури поширеність хвороб серед населення України за останні роки має тенденцію до скорочення [5-7]. При цьому відмічається достовірна

різниця в показниках поширеності хвороб за роками дослідження в різних регіонах [1,2]. В деяких регіонах відмічається тенденція до збільшення показників поширеності хвороб [3,4].

Актуальність теми дослідження визначала потреба в аналізі поширеності хвороб серед населення області, як основи потреби населення в медичній допомозі.

Не вирішені питання.

Відсутній детальний аналіз показників поширеності хвороб в розрізі окремих регіонів України в тому числі в Рівненській області в сучасних умовах соціально-економічного розвитку країни.

Мета. Вивчити та проаналізувати показники поширеності хвороб серед населення Рівненської області.

Матеріали та методи. Про виконанні дослідження використані дані статистичної звітності закладів охорони здоров'я Рівненської області за 2009-2013 рр. отримані результати статистично опрацьовані з використанням сучасних методів.

Результати та їх обговорення.

Аналіз показників поширеності хвороб серед дорослого населення за класами хвороб в період 2009-2013 рр.

Загальна поширеність хвороб населення Рівненської області за роки дослідження збільшилась на 3,2% (з 18312,2 в 2009 р. на 10 тис. населення області до 18703,7 в 2013р). Поширеність хвороб дорослого населення області також має тенденцію до поступового зростання на 4,9% до базисного

Рік	Загальний поширеність хвороб (дорослі та діти)	Дорослі (18 і старше)
2009	18132,2	17465,3
2010	18307,1	17655,7
2011	18271,6	17721,6
2012	18397,2	17986,8
2013	18703,7	18325,8

Таблиця 1

Поширеність хвороб загальна та дорослого населення Рівненської області в період 2009-2013 рр. (на 10 тис. дорослого населення)

року спостереження (табл. 1).

За результатами аналізу найбільшу поширеність серед дорослого населення області протягом 2009-2013 рр. мають хвороби кровообігу (клас IX), хвороби органів дихання (клас X), хвороби органів травлення (клас XI),

хвороби кістково-м'язової системи (клас XIII), хвороби ендокринної системи (клас IV), хвороби ока та придаткового апарату (клас VII) (табл. 2, табл. 2 (продовження)).

Серед дорослого населення зростає

Рік	Клас I	Клас II	Клас III	Клас IV	Клас V	Клас VI	Клас VII	Клас VIII	Клас IX
2009	314,2	418,3	93,7	967,8	470,1	598,2	967,3	333,4	5798,7
2010	315,5	412,7	98,5	994,3	472,3	604,2	996,7	330,8	5905,4
2011	286,9	439,5	96,2	1043,8	470,1	605,5	1011,6	321,1	6033,2
2012	289,0	443,5	100,9	1124,2	475,7	607,9	1056,9	317,1	6142,8
2013	280,8	485,4	101,0	1167,5	474,1	598,9	1118,4	336,5	6254,8

Таблиця 2

Поширеність хвороб серед дорослого населення області за класами захворювань згідно МКХ-10 за період 2009-2013 рр.

(на 10 000 дорослого населення)

Рік	Клас X	Клас XI	Клас XII	Клас XIII	Клас XIV	Клас XVII	Клас XIX-XX
2009	2397,3	1756,4	470,9	1041,3	953,8	25,1	548,3
2010	2302,5	1816,3	486,5	1062,4	969,5	25,2	566,9
2011	2207,1	1816,9	493,5	1058,5	950,3	26,9	561,2
2012	2168,3	1859,5	488,7	1056,5	968,6	28,8	566,8
2013	2187,5	1904,1	481,0	1074,4	991,4	30,0	564,9

Таблиця 2 (продовження)

поширеність хвороб системи кровообігу (клас XI) на 8% (з 5798,7 в 2009 р. на 10 тис. дорослого населення до 6254,8 в 2013 р.), новоутворень (клас II) на 16% (з 418,3 до 485,4 відповідно), хвороб крові та кровотворних органів (клас III) на 7,8% (з 93,7 до 101,0 відповідно), хвороб ендокринної системи (клас IV) на 20,6% (з 967,8 до 1167,5 відповідно), хвороб ока (VII) на 15,6% (з 967,3 до 1118,4 відповідно), хвороб органів травлення (клас XI) на 8,4% (з 1756,4 до 1904,1 відповідно), вад розвитку (клас XVII) на 19,5% (з 25,1 до 30,0 відповідно), травм та інших зовнішніх причин (клас XIX-XX) на 3% (з 548,3 до 564,9 відповідно) (табл. 2, табл. 2 (продовження)).

Рік	0-17 років
2009	20284,2
2010	20375,5
2011	20054,0
2012	19729,5
2013	19924,1

Таблиця 3

Загальна поширеність хвороб серед дитячого населення Рівненської області в період 2009-2013 рр. (на 10 тис. дитячого населення)

Практично без змін до базисного року спостереження на досить постійному рівні зберігається поширеність серед дорослого населення області психічних розладів (клас V), нервових хвороб (клас VI), хвороб вуха та соскоподібного відростка (клас VIII), шкіри та підшкірної клітковини (клас XII), хвороб сечостатевої системи (клас XIV), хвороб кістково-м'язової системи (клас XIII).

За період дослідження просліджується тенденція до зменшення поширеності серед дорослого населення Рівненської області інфекційних хвороб (клас I) на 10,6% (з 314,2 на 10 тис. дорослого населення області в 2009 р. до 280,8 в 2013р.), хвороб органів дихання (клас X) на 9% (з 2397,3 до 2187,5 відповідно).

Таким чином, протягом 2009-2013 рр. поширеність хвороб серед дорослого населення області за більшістю класів захворювань має тенденцію до зросту, в значній мірі це стосується збільшенню поширеності новоутворень, хвороб ендокринної системи, хвороб ока, вад

розвитку, хвороб травлення. Водночас спостерігається зменшення показників поширеності інфекційних захворювань та хвороб органів дихання.

Характеристика поширеності хвороб серед дитячого населення за класами захворювань за період 2009-2013 рр.

Рік	Клас I	Клас II	Клас III	Клас IV	Клас V	Клас VI	Клас VII	Клас VIII	Клас IX
2009	480,7	77,8	676,1	2261,8	231,4	611,8	1368,2	453,5	520,2
2010	451,3	81,5	624,4	2189,3	235,7	608,3	1374,5	458,3	537,8
2011	543,7	74,1	610,1	2129,4	251,1	625,9	1297,5	495,0	549,2
2012	551,9	87,3	590,8	2075,2	249,8	610,8	1249,8	501,4	505,0
2013	547,5	91,3	531,9	2000,2	249,3	621,1	1207,2	510,5	512,7

Таблиця 4

**Поширеність хвороб серед дитячого населення області за класами захворювань згідно МКХ-10 за період 2009-2013 рр.
(на 10 000 дитячого населення)**

Рік	Клас X	Клас XI	Клас XII	Клас XIII	Клас XIV	Клас XVII	Клас XIX-XX
2009	8265,3	1796,2	991,5	915,8	511,3	227,0	493,1
2010	8397,7	1779,8	1007,2	976,3	512,5	241,5	519,7
2011	7996,9	1796,6	998,3	1007,4	483,5	260,3	546,3
2012	7828,3	1807,0	1043,1	955,6	501,2	268,5	518,0
2013	8248,8	1802,9	1035,3	884,2	498,0	290,4	535,9

Таблиця 4 (продовження)

1,7% (з 20284,2 на 10 тис. дитячого населення в 2009 р. до 19924,1 в 2013 р.) (табл. 3). Найбільшу поширеність серед дитячого населення Рівненської області мають хвороби органів дихання (клас X), хвороби ендокринної системи (клас IV), хвороб органів травлення (клас XI), хвороби ока та придаткового апарату (клас VII), хвороби шкіри та підшкірної клітковини (клас XII) (табл. 4, табл. 4 (продовження)). З 2009 р. показник поширеності інфекційних хвороб (клас I) серед дітей Рівненської області збільшився на 14% (з 480,7 в 2009 р. на 10 тис. дитячого населення до 547,5 в 2013 р.), новоутворень (клас II) на 17,4% (з 77,8 до 91,3 відповідно), психічних розладів (клас V) на 7% (з 231,4 до 249,3 відповідно), нервових хвороб (клас VI) на 1,5% (з 611,8 до 621,1 відповідно), хвороб вуха та соскоподібного відростка (клас VIII) на 12,6% (з 443,5 до 510,5 відповідно), хвороб шкіри та підшкірної клітковини (клас XII) на 4,4% (з 991,5 до 1035,3 відповідно), вади

На відміну від показників загальної поширеності хвороб всього населення Рівненської області та поширеності хвороб серед дорослого населення області, показник загальної поширеності хвороб дитячого населення Рівненської області до базисного року спостереження зменшився на

розвитку (клас XVII) на 28% (з 227,0 до 290,4 відповідно), травми (клас XIX-XX) на 8,7% (з 493,1 до 535,9 відповідно) (табл. 4, табл. 4(продовження)).

Поширеність хвороб дихання (клас X) і травлення (клас XI) серед дітей Рівненської області за всі 5 років спостереження залишається без значних змін (дихання: з 8265,3 в 2009 р. до 8248,8 в 2013 р.; травлення: 1796,2 та 1802,9 відповідно).

За аналізований період показник поширеності серед дитячого населення захворювань крові (клас III) зменшився на 27% (з 676,1 на 10 тис. дитячого населення в 2009 р. до 531,9 в 2013 р.), ендокринних захворювань (клас IV) на 11,6% (з 2261,8 та 2000,2 відповідно), хвороб ока та придаткового апарату (клас VII) зменшився на 11,8% (з 1368,2 до 1207,2 відповідно), хвороб кровообігу (клас IX) на 1,4% (з 520,2 до 512,7 відповідно), хвороб кістково-м'язової системи (клас XIII) на 3,4% (з 915,8 до 884,2

відповідно), хвороб сечостатевої системи (клас XIV) на 2,6% (з 511,3 до 498,0 відповідно).

За результатами дослідження до базисного року спостереження визначено збільшення показників поширеності інфекційних хвороб, новоутворень, хвороб вуха та придаткового апарату, вад розвитку серед дитячого населення Рівненської області та зменшення показників поширеності хвороб крові і хвороб ендокринної системи.

Висновки

За період дослідження поширеність хвороб серед дорослого населення області за більшістю класів захворювань має тенденцію до зросту, в значній мірі це стосується збільшенню поширеності новоутворень (на 16%), хвороб ендокринної системи (на 20,6%), хвороб ока та придаткового апарату (на

15,6%), вад розвитку (на 19,5%), хвороб травлення (на 8,4%).

Спостерігається збільшення поширеності інфекційних хвороб серед дітей Рівненської області на 14% , новоутворень на 17,4% , психічних розладів на 7%, хвороб вуха та соскоподібного відростка на 12,6%, вад розвитку на 28%, травм на 8,7% . За аналізований період зменшилися показники поширеності хвороб крові серед дитячого населення області на 27%, хвороб ендокринної системи на 11,6%, хвороб ока та придаткового апарату на 11,8%.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням доступності та якості медичної допомоги населенню Рівненської області.

].

REFERENCES

1. Здоров'я населення та діяльність системи охорони здоров'я України: реалії, проблеми та шляхи вирішення : [аналіт. матеріали] / В. В. Лазоришинець, В. Г. Бідний, М. В. Банчук; за ред. З. М. Митника. – К. : МОЗ, УІСД, 2010. – 107 с.
2. Лазоришинець В.В. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи: спеціалізоване видання /В.В. Лазоришинець, Н.О. Лісневська, Л.Я Ковальчук та інш. К., 2014. – 608 с.
3. Регіональні системи охорони здоров'я України. 2014 рік. Частина I : [монографія] / за ред. П.С. Мельника. – К., 2015. – 396 с.
4. Регіональні системи охорони здоров'я України. 2014 рік. Частина II : [монографія] / за ред. П.С. Мельника. – К., 2015. – 398 с.
5. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2013 рік / за ред. О. С. Мусія. – К., 2014. – 438 с.
6. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України [монографія]. 2012 рік / за ред. Р. В. Богатирьової. – К., 2013. – 464 с.
7. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України [монографія]. 2014 рік / за ред. О. Квіташвілі – К., 2015. – 460 с.